

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING till
Landstinget med förslag till landskapslag
om kommunalskatt på inkomst.

Genom lagen den 31 december 1974 om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1043/74) har lagstiftningen om beskattning av fysiska personer undergått en genomgående revision. Lagen har samma dag kompletterats med en verkställighetsförordning, förordningen om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1056/74). Dessutom har lagen ändrats genom tvenne lagar den 25 juli 1975 (FFS 607-608/75).

Den nya lagstiftningen tillämpas första gången på beskattningen av 1975 års inkomster. Lagen FFS 608/1975, som i huvudsak innebär en övergång till särbeskattning av makar, tillämpas dock första gången vid beskattningen av 1976 års inkomster.

Beskattningsreformen har föregåtts av ett omfattande beredningsarbete. Familjeförhållandenas inverkan på beskattningen behandlades ingående i skattekommitténs betänkande (Kommittébetänkande 1961:4). Förenklingen av inkomstbeskattningen och reformeringen av familjebeskattningen har sedermera behandlats i flera kommissioner. Senast har i saken avgivits betänkande av kommissionen för revidering av familjebeskattningen (Kommittébetänkande 1970 B:69). Verkningarna av detta förslag på de inkomster de olika inkomsttagargrupperna disponerar har sedermera utretts i skattereformförslagets utredningskommissions betänkande (Kommittébetänkande 1972 B:29) och förhållandet mellan de föreslagna avdragen och de sociala inkomstöverföringarna har behandlats i det betänkande kommissionen för utredning av de sociala skatteavdragen och skatteöverföringarna avgivit (Kommittébetänkande 1972 B:97).

Genom ifrågavarande lagreform har bestämmelserna om statsbeskattning och kommunalbeskattning blivit samlade i en enda lag. Ett sådant sammanförande har möjliggjorts på grund av att stadgandena angående den statliga inkomstbeskattningen och kommunalbeskattningen i största möjliga utsträckning förenhetligats.

Skattelättnadslagstiftningen av interimistisk natur har lämnats utanför den nya lagstiftningen. Detta motiveras av att regeringen avser att i framtiden pröva giltigheten och innehållet av varje skattelättnadslag särskilt för sig.

Den nya lagstiftningen i riket har icke medfört någon genomgripande förändring av skatterättsliga begrepp. Vissa preciseringar och moderniseringar har införts liksom även att begreppen används i den betydelse de har i de dubbelbeskattningsavtal som under senare tid slutits mellan Finland och andra länder. Av sådana begrepp kan följande nämnas:

1) Nettoinkomst är den återstod som erhålles då från den skattepliktiga inkomsten avdrages utgifterna för dess förvärvande eller bibehållande (naturliga avdrag). Nettoinkomsten fastställles skilt för envar av den skattskyldiges förvärvskällor.

2) Beskattningsbar inkomst är den återstod, som erhålles, då från totalbeloppet av den skattskyldiges nettoinkomst från de särskilda förvärvskällorna eller totalinkomsten avdrages de andra avdragen än de naturliga.

3) Allmänna avdrag är avdrag för kostnaderna som den skattskyldige t.ex. på grund av ingångna avtal förbundit sig att erlägga. Dessa utgifter hänför sig icke till förvärvandet av någon viss inkomst utan belastar den skattskyldiges ekonomiska ställning i allmänhet. Som exempel på sådant avdrag kan nämnas räntor.

4) De speciella eller sociala avdragen har tillkommit i syfte att beakta omständigheterna som beror på den skattskyldiges personliga förhållanden och påverkar hans ekonomiska ställning och därmed skattebetalningsförmåga.

I förhållande till den rikslagstiftning som var gällande intill den 31.12.1974 innebär den nya lagen följande ändringar av mer principiell bärvidd beträffande kommunalbeskattningen.

1. Utvidgning av beskattningsrätten

Beskattningsrätten utvidgas så att de allmänt skattskyldiga vid kommunalbeskattningen blir skattskyldiga även för utomlands erhållna inkomster av fastighet, rörelse eller yrke. Detta innebär att stats- och kommunalbeskattningen även till denna del blir likformig (5 §).

2. Uppdelning av sammanslutnings inkomster

Sammanslutningen och dödsbos inkomster fördelas mellan delägarna i förhållande till deras andelar i sammanslutningen. Om sammanslutnings verksamhet visar förlust, skulle denna däremot ej fördelas på delägarna utan förlusten får överföras på följande år och avdrages från detta års överskott enligt lagen om förlustutjämning. Dödsbo som bedriver affärsverksamhet beskattas likväl såsom skild skattskyldig för de fem skatteår som följer på det år arvlåtaren avlidit och handelsregistret infört öppet bolag eller kommanditbolag som idkar affärsrörelse beskattas alltid såsom skild skattskyldig (15 och 18 §§).

3. Beskattning av allmännyttiga samfund. Beträffande ideella samfund gäller att dessa betalar skatt för sin inkomst av fastighet eller rörelse. Skattefriheten för övriga inkomster gäller endast allmännyttiga samfund, men icke längre andra ideella samfund (13, §).

4. Realisationsvinstbeskattningen. Försäljningsvinst som erhållits vid tillfällig överlåtelse av fastighet beskattas efter fem års besittningstid enligt en gradvis sjunkande skala. Den beskattningsbara vinstens belopp

skulle nedgå med 20 procent för varje fullt år fastigheten varit i överlåtarens ägo längre tid än fem år. Överlåtes fastighet efter fem års besittningstid till staten, landskapet, kommun eller kommunalförbund är försäljningsvinsten i sin helhet skattefri inkomst (21 §).

5) Naturligt avdrag. Ett naturligt avdrag om 300 mark får göras från den skattskyldiges löneinkomst utan särskild utredning. Överstiger ifrågasvarande kostnader sagda belopp får avdraget göras till det faktiska beloppet (28 §).

6. Folkpensionspremie. Folkpensionsförsäkringspremierna får icke längre avdragas vid beskattningen.

7. Grund- och barnavdrag. Rätten för kommuns fullmäktige att inom vissa gränser fastställa grundavdragets och barnavdragets storlek slopas. I motiveringen till lagen utlovar regeringen åtgärder för att ersätta de kommuner som är i svag ställning minskningen av antalet skattören på grund av att grunderna för bestämmandet av grund- och barnavdraget därigenom ändrats.

Riksdagen uttalade i samband med antagande av lagen att "ersättning skall erläggas åt de kommuner, som enligt skattestyrelsens utredning vid kommunalbeskattningen för 1972 års inkomster skulle ha åsamkats en förhöjning om minst 0,20 penni i skattörens valör, såvida stadgandena i den nu godkända lagen om skatt på inkomst och förmögenhet skulle ha tillämpats vid sagda beskattning."

För kommunalbeskattningen i landskapet gäller landskapslagen den 18 juli 1956 om kommunalbeskattning i landskapet Åland (20/56), nedan kommunalbeskattningslagen. Denna lag har undergått ett flertal ändringar, av vilka de mest omfattande ändringarna skedde i samband med antagandet av landskapslagen om tillämpning av beskattningslagen i landskapet Åland (21/59) och antagande av landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk (6/68). Genom förstnämnda ändring upphävdes samtliga bestämmelser om beskattningsförfarandet i och med att rikets stadganden om detta förfarande genom blankettlag bringades i kraft även i fråga om kommunalbeskattningen i landskapet.

Enär de skäl som i riket talat för en totalrevision av lagstiftningen om beskattningen av fysiska personers inkomst även äger sin giltighet i landskapet, har landskapsstyrelsen ansett att en motsvarande revision av kommunalbeskattningslagen är motiverad. Skattelagskommittén har berett frågan och sitt betänkande den 13 mars 1975 (AUS 1975:11) avgivit ett förslag till landskapslag om kommunalskatt på inkomst. Över kommittébetänkandet har kommunerna avgivit yttrande.

Med beaktande av att en landskapslag om kommunalskatt på inkomst, i vilken samtliga bestämmelser rörande kommunalbeskattningen skulle ingå, till största delen skulle innehålla bestämmelser som även är giltiga vid statsbeskattningen i landskapet, har landskapsstyrelsen ansett det vara mest ändamålsenligt att frångå förslaget om en omfattande egen landskapslag, och föreslår i stället att i rikets lag ingående bestämmelser om

kommunalbeskattning även skulle tillämpas vid kommunalbeskattningen i landskapet, med de undantag som av olika skäl är nödvändiga. Genom ett sådant förfarande skulle man även kunna undvika så gott som årligen återkommande lagändringar samtidigt som de skattskyldiga lättare skulle få en uppfattning om skiljaktigheterna mellan rikets och landskapets skattelagstiftning då det gäller kommunalbeskattningen.

För att förenkla beskattningsförfarandet i landskapet har landskapsstyrelsen vid beredningen av föreliggande lagförslag utgått ifrån att avvikelser från rikets lag endast skulle göras i undantagsfall. På grund härav har landskapsstyrelsen föreslagit avvikelse då fråga är om avdrag eller avdragsbelopp som redan finns i gällande landskapslagstiftning och som av särskilda skäl borde bibehållas. I något fall har förhöjning av nuvarande avdrag dessutom föreslagits.

Detaljmotivering.

1 §. I riket vidtagna ändringar av lagen eller förordningen om skatt på inkomst och förmögenhet skulle träda i kraft i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ifall ändringen dock strider mot stadgandena i den föreslagna lagen, skall sistnämnda lag ges företräde.

2 §. De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet ankommer på rikets myndigheter skulle såvitt gäller kommunalbeskattningen i landskapet anförtros landskapsstyrelsen. Detta innebär bl.a. att landskapsstyrelsen kan besluta att pris, stipendium och annat understöd till hela sitt belopp är skattefri inkomst (22 § 3 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet). Undantag skulle dock göra i fråga om regeringens rätt att enligt 66 § samma lag sluta dubbelbeskattningsavtal. För att sådana avtal skall bli gällande i landskapet skall de enligt 11 § 2 mom. 19 punkten självstyrelselagen godkännas av landstinget.

3 §. Landskapsstyrelsen föreslår att landskapets skyldighet att betala kommunalskatt skulle bli densamma som gäller staten enligt 12 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Detta medför den ändringen att landskapet blir skattskyldigt till kommunen för inkomst av lantbruksfastighet, även då lantbruks- eller skogsfastighet användes för allmänna ändamål.

4 §. Enligt särskilda för två år i sänder gällande landskapslagar, den senaste av den 24 mars 1975 (27/75), beviljas fysiska personer och oskiftade dödsbon skattelättnader för depositioner vid kommunalbeskattningen. För att sådan återkommande lagstiftning i framtiden skall kunna undvikas, föreslår landskapsstyrelsen att ett stadgande av samma innehåll som sagda lag skulle införas i denna lag, med det undantaget att stadgandet ej är tidsbegränsat. Skattefriheten skulle sålunda gälla räntan på vissa depositioner i inhemsk penninginrättning och andelslags sparkassa samt i arbetsgivares intressekontor, i sistnämnda fall till högst 250 mark.

5 §. Enligt 26 § 1 mom. 5 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet får avdrag göras för resekostnaderna mellan hemmet och arbetsplatsen med anlitan­de av billigaste färd­­sätt. I förhållande till tidigare gällande lag har således maximibeloppet för avdraget slo­pats. Motsvarande stadgande ingår i 8 § 7 punkten kommunalbeskattningslagen. Sistnämnda stadgande tillåter avdrag för resekostnaderna enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder samt för hyreskostnader ifall att den skattskyldiga på grund av kommunikationsförhållandena är tvungen att hyra bostad på arbetsorten. Avdragen får göras till den del kostnaderna överstiger 100 mark, dock högst 3.000 mark.

Landskapsstyrelsen anser att reseavdraget skulle tillåtas i samma utsträckning som vid statsbeskattningen dock med det tillägget att landskapsstyrelsen såsom hittills skulle fastställa grunderna för avdraget. Landskapsstyrelsen anser dessutom att avdraget för hyreskostnader för arbete på annan ort skulle bibehållas.

6 §. Avdrag för räntor på gäld skulle få göras utan begränsningar, om ej i särskild landskapslag annat stadgas. Landskapsstyrelsen har i en särskild framställning föreslagit vissa begränsningar av rätten att vid kommunalbeskattningen avdraga räntor på gäld.

Enligt 38 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet får ränta på gäld som hänför sig till inkomsten från viss förvärvskälla vid kommunalbeskattningen i riket avdras endast från inkomsten från denna förvärvskälla samt ränta på intecknade skulder endast till 50.000 mark helt och för den del som överskjuter detta belopp, 20 procent. Någon sådan inskränkning föreslås ej ingå i denna lag.

Avdraget för egen och familjemedlemmars sjukdomskostnader har i rikets lag begränsats till 800 mark för ensamstående, till 1.600 mark för makar, varjämte maximibeloppen höjes med 200 mark för varje minderårigt barn. I 10 § 9 punkten kommunalbeskattningslagen har ej uppställts något maximibelopp för kostnader föranledda av läkar- och sjukvård i Finland och Sverige. Maximibelopp stadgas dock i det fall att kostnaderna gäller sjukvård i annat land, om vården där icke skett på grund av inhemsk läkares remittering. Landskapsstyrelsen har ej ansett det finnas skäl för att införa allmän begränsning av avdraget genom ett maximibelopp utan föreslår att avdraget skulle få samma omfattning som tidigare.

7 §. Avdraget för nedsatt skattebetalningsförmåga får enligt 31 § 1 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet uppgå till högst 3.000 mark. Motsvarande maximiavdrag är enligt 11 § 6 mom. kommunalbeskattningslagen 4.000 mark. På den grund anser landskapsstyrelsen att ett undantag från stadgandet i rikets lag är motiverat såtillvida att 4.000 marks gränsen skulle bibehållas.

8 § a punkten. Barnavdraget uppgår enligt 36 § 2 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet i dess lydelse 607/75 till 650 mark för varje barn. Avdraget har således förändrats till ett fast belopp och kommunerna har ej längre möjlighet att påverka avdragets storlek.

På samma sätt som i rikets lag föreslås att barnavdraget även vid kommunalbeskattningen i landskapet skulle uppgå till ett fast belopp, som är lika i alla kommuner. Kommunernas nuvarande rätt att inom i lag fastställda gränser (400-1.000 mark) bestämma om barnavdragets storlek skulle således upphävas. Sociala skäl talar för att barnavdraget blir enhetligt i hela landskapet. Då maximibeloppet i landskapet för närvarande är 1.000 mark, anser landskapsstyrelsen att detta belopp kunde bibehållas oförändrat. Beträffande de mindre kommunernas möjligheter att utfå ersättning av landskapsmedel på grund av genom denna lagändring uppkommet inkomstbortfall hänvisas till vad därom anförts i den allmänna motiveringen.

b) Vid kommunalbeskattningen i riket uppgår ensamförsörjaravdraget till 500 mark oberoende av antalet minderåriga barn som den skattskyldige försörjt. Enligt 10 § 11 punkten kommunalbeskattningslagen (i dess lydelse 13/69) uppgår motsvarande avdrag till 1.000 mark för varje sådant minderårigt barn. Med beaktande av penningvärdets försämring och de förhöjda levnadskostnaderna sedan år 1969, då nuvarande belopp infördes, anser landskapsstyrelsen att avdraget borde höjas till 1.500 mark per barn.

c) Enligt 36 § 1 mom. 4 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet utgår studieavdraget vid kommunalbeskattningen med 2.000 mark för det skatteår den skattskyldige bedrivit studier under minst sju månaders tid. Avdraget får göras endast från förvärvsinkomst. Enligt 10 § 11c punkten kommunalbeskattningslagen uppgår motsvarande avdrag till 1.000 mark per termin under förutsättning att den skattskyldige under skatteåret bedrivit i stadgandet närmare preciserade studier under minst en termin. Landskapsstyrelsen, som anser att studieavdrag även borde beviljas också i det fall att studier bedrivits bara en termin, föreslår att studieavdraget nu ges samma utformning som det har i kommunalbeskattningslagen med den begränsningen att avdraget får göras endast från förvärvsinkomster.

2 mom. Momentet föreslås få samma lydelse som 10 § a punkten kommunalbeskattningslagen. Enär däri ingående belopp infördes så sent som i april 1975 genom en lagändring (42/75) har landskapsstyrelsen ej funnit anledning att nu föreslå en förhöjning av dessa.

9 §. Sedan skattskyldigheten för den förmån skattskyldig haft av egen bostad för sig och sin familj avskaffats beträffande bostäder med ett beskattningsvärde om högst 100.000 mark har förhållandet mellan sådan skattskyldig och person som betalar hyra för sin bostad förändrats till den senares nackdel. Då skattskyldig som bor i egen bostad får med vissa be-

gränsningar avdraga räntorna för sitt bostadslån, har det framstått som fullt motiverat att tillåta ett visst hyresavdrag. Visserligen har förhöjda bostadsbidrag och utökade möjligheter att erhålla sådana i viss mån kompenserat hyresgästerna, men landskapsstyrelsen anser dock sociala aspekter talar för att ytterligare en lättnad bör beredas dem som i förhållande till sina inkomster har betungande hyreskostnader.

För hyresavdrag talar även den ojämna hyresnivån som är rådande i landskapet och som leder till att framförallt unga familjer, återinflyttade och pensionärer drabbas av höga hyror i nybyggda fastigheter. Visserligen har hyresbidraget en utjämnande verkan, men alla är icke berättigade till sådant bidrag.

Hyresavdraget skulle få beaktas till den del hyran, sedan den minskat med bostadsbidrag och hyresinkomster från underhyresgäster överstiger en särskilt beräknad bashyra, som utgör 15 procent av samtliga i lägenheten boende familjemedlemmars sammanlagda inkomst. Detta procenttal skulle dock ökas med en procent för varje fullt belopp av 1.000 mark varmed den sammanlagda inkomsten överstiger 15.000 mark. Till den del hyra överstiger 40 procent av totalinkomsten skulle avdraget icke få göras.

För att hyresavdraget icke skulle medföra oskäligen förmåner föreslås att avdraget icke skulle tillåtas om den skattskyldige för samma skatteår påförts förmögenhetsskatt. Hyresavdraget tillåtes ej heller om hyresgästen bor i en bostad, som ägs av ett bostadsaktiebolag, i vilket han är aktieägare eller av sammanslutning eller dödsbo, vari han är delägare. Dessutom skulle skattenämnden ha rätt att ej godkänna avdraget ifall det kan påvisas att de som bor i lägenheten har avsevärda inkomster som är skattefria.

Landskapsstyrelsen har ej haft möjlighet att genomföra någon provbeskattning för att utröna den effekt som det föreslagna hyresavdraget skulle ha på de kommunala inkomsterna, men avser att undersöka denna fråga i samband med beskattningen av 1976 års inkomster.

Förslaget innebär att det maximala avdraget skulle uppgå till drygt 4.000 mark. Ett så stort avdrag skulle erhållas vid 20.000 marks totalinkomst och 8.000 marks årshyra. Inkomster över 40.000 mark ger icke avdrag.

Hysesavdragets beroende av inkomstens och hyrans storlek belyses av följande tabell, som visar situationen dels för en familj A utan bostadsbidrag och dels för en trepersoners familj B som får bostadsbidrag. Till grund för beräkning av bostadsbidraget ligger en beskattad inkomst för föregående år, som antages vara 3.000 mark mindre än årets totalinkomst.

Totalinkomst	Årshyra	Familj	Nettohyra	Avdrag
9.000	3.600	A	3.600	2.250
		B	1.224	-
	6.000	A	6.000	2.250
		B	1.464	114
15.000	3.600	A	3.600	1.350
		B	2.380	130
	6.000	A	6.000	3.750
		B	1.944	-
	8.400	A	8.400	3.750
		B	2.424	174
21.000	3.600	A	3.600	-
		B	3.600	-
	6.000	A	6.000	1.590
		B	4.564	154
	8.400	A	8.400	3.990
		B	5.332	922
27.000	3.600	A,B	3.600	-
				-
	6.000	A,B	6.000	-
				-
	8.400	A	8.400	1.110
		B	7.390	100
39.000	6.000	A,B	6.000	-
				-
	8.400	A,B	8.400	-
	10.800	A,B	10.800	-

10 §. Enligt 37 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet utgör 2.000 mark det högsta inkomstbelopp, som i sin helhet avdrages som grundavdrag. Om inkomsten överstiger sagda belopp minskas avdraget med en procent för varje fullt belopp av 20 mark, varmed inkomsten överstiger 2.000 mark.

Enligt 11 § 3 och 4 mom. kommunalbeskattningslagen är motsvarande inkomstbelopp 2.000 mark på landsbygden. Grundavdragets storlek fastställs av kommunalfullmäktige inom ramen för lägst 1.000 och högst 2.000 mark. Avdraget minskas med en procent för varje fullt belopp av 10 mark, varmed inkomsten överstiger 2.000 mark. I Mariehamn är motsvarande inkomstbelopp 3.000 mark, motsvarande gränser för avdrag 1.500 till 3.000 mark samt

minskningen av avdraget en procent för varje belopp av 20 mark, varmed inkomsten överstiger 3.000 mark. För äkta makar fastställs ett gemensamt avdrag på grund av deras sammanlagda inkomst med tillämpning av inkomstgränser och avdragsbelopp, vilka är 50 procent högre. Vardera maken beviljas hälften av avdraget.

Då levnadskostnaderna numera i stort sett är desamma oberoende av om den skattskyldige är bosatt på landet eller i Mariehamns stad, anser landskapsstyrelsen att grundavdraget borde vara detsamma i hela landskapet. Med tanke på de ökade levnadskostnaderna och penningvärdets försämring sedan år 1971, då nuvarande inkomst- och avdragsbelopp infördes, anser landskapsstyrelsen det vara motiverat att höja inkomst- och avdragsbeloppet till 3.000 mark. Likaså anser landskapsstyrelsen att sagda belopp skulle fastställas i lagen, varvid kommunernas rätt att själva inom vissa gränser besluta om grundavdragets storlek skulle slopas även beträffande detta avdrag.

För att skattebetalarna i de mindre kommunerna icke genom den föreslagna ändringen i fråga om grundavdraget skulle drabbas av ett kännbart ökat skattetryck, föreslås att landskapsstyrelsen på anhållan av kommunalfullmäktige i kommuner där skattebetalarna har låg medelinkomst, skulle kunna nedsätta grundavdragets maximibelopp till lägst 2.000 mark.

13 §. Landskapsstyrelsen föreslår att landskapslagen skulle tillämpas första gången vid beskattningen av 1976 års inkomster, alltså ett år senare än i riket. I VIII avdelningen lagen om skatt på inkomst och förmögenhet ingår vissa övergångsbestämmelser som genom landskapslagens form av blankettlag även skulle bringas i kraft i landskapet. För att ej göra beskattningen mera invecklad än vad som är nödvändigt, föreslås att dessa övergångsbestämmelser får samma utsträckning i tiden som i riket.

Till den del föreliggande lagförslag innebär en strängare beskattning än gällande lag skulle lagens ikraftträdande framskjutas till beskattningen av 1977 års inkomster.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g om kommunalskatt på inkomst.

I enlighet med Landstingets beslut stadgas:

1 §.

På inkomst erlägges kommunalskatt i enlighet med vad därom är stadgat i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1043/74) samt i förordningen om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1056/74) med nedan i denna lag stadgade undantag.

Angående fastställande av resultatet av näringsverksamhet, inkomst av gårdsbruk och bostadsinkomst stadgas särskilt i landskapslag.

Angående beskattningsförfarandet stadgas i landskapslagen om tillämpning av beskattningslagen.

Beskattning av sjömansinkomst och av begränsat skattskyldig inkomst sker enligt vad därom är särskilt stadgat i landskapslag.

Ändringar av de i 1 mom. nämnda författningarna skall gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket till den del de ej strider mot stadgandena i denna lag.

2 §.

De förvaltningsuppgifter som enligt i 1 § 1 mom. nämnda författningar ankommer på statens myndigheter skall såvitt gäller kommunalbeskattningen i landskapet handhas av landskapsstyrelsen med undantag av i 66 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet avsedda uppgifter.

3 §.

Beträffande landskapets skyldighet att erlägga kommunalskatt på inkomst gäller vad om statens skyldighet att erlägga kommunalskatt är stadgat i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet.

4 §.

Såsom skattepliktig inkomst anses ej ränta på deposition, som fysisk person eller oskiftat dödsbo gjort i inhemsk penninginrättning eller andelslags sparkassa på sådan räkning, som i bankverksamhet allmänt användes för emottagande av depositioner av allmänheten, eller på en i fråga om depositionsvillkoren jämförlig räkning i sådant i 18a § lagen om andelslag avsett andelslag, som bedriver lånerörelse.

Arbetstagare är berättigad att från sin skattepliktiga inkomst avdraga ränteinkomst av medel, vilka han deponerat i intressekontor, som grundats av hans arbetsgivare, dock högst 250 mark.

5 §.

I 26 § 1 mom. 5 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet avsett naturligt avdrag får göras beträffande kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats samt kostnader som åsamkas skattskyldig därigenom att han på grund av kommunikationsförhållandena tvingas hyra bostad på annan ort i landskapet. Härvid skall skattenämnden iakttaga de grunder landskapsstyrelsen årligen fastställer.

6 §.

I 29 § 1 mom. 1 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet avsedda avdrag från totalinkomsten får göras utan begränsningar, såvida därom ej är särskilt stadgat i landskapslag.

-11-

I sagda lags 29 § 1 mom. 6 punkten avsett avdrag för sjukdomskostnader får likaså göras utan begränsningar dock sålunda att av sjukhusvistelse i annat land än Finland och Sverige föranledda kostnader, där intagning icke skett på grund av inhemsk läkares remittering, får avdragas högst 1.200 mark då fråga är om ogift person, franskild eller efterlevande make samt högst 1.600 mark då fråga är om makar, varförutom nämnda maximibelopp skall höjas med 200 mark för varje sådant minderårigt barn, som den skattskyldige under skatteåret försörjt. Ovannämnda kostnader får likväl icke avdragas till den del desamma ersättes den skattskyldige på grund av försäkring, arbetsförhållande eller av annan orsak, ej heller till den del de utgör kostnader för resa till läkare eller sjukhus i annat land än Finland eller Sverige, därest resan företagits utan remittering av inhemsk läkare.

7 §.

I 31 § 1 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet avsett avdrag för nedsatt skattebetalningsförmåga skall vid kommunalbeskattningen i landskapet vara högst 4.000 mark.

8 §.

Beträffande avdrag som avses i 36 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet skall följande ändrade belopp och bestämmelser gälla.

- a) Barnavdraget utgör 1.000 mark.
- b) Ensamförsörjaravdraget vid kommunalbeskattningen utgör 1.500 mark för varje barn, för vilket barnavdrag beviljas den skattskyldige.
- c) Studieavdraget utgör 1.000 mark per termin, under vilken skattskyldig erhållit regelbunden och full undervisning i grundskola, yrkesskola, aftonläroverk, läroverk, högskola eller annan med dessa jämförlik läroanstalt.

Har skattskyldig under skatteåret underhållit barn, som han haft i sin vård och som erhållit sådan undervisning för vilken studieavdrag beviljas enligt 1 mom. c punkten äger den skattskyldige rätt att för varje sådant barn, som före skatteårets ingång icke fyllt 20 år avdraga högst 500 mark per termin för skäligena resekostnader mellan hemort och skolort samt högst 800 mark per termin för skäligena kostnader föranledda av att barnet för studier bott utom hemorten, likväl så att om makar är berättigade till avdraget, detta beviljas endast den ena maken, varvid avdraget om bägge makarna har inkomster får göras endast av den make, vars sammanlagda inkomster är större.

9 §.

Från totalinkomsten får avdragas hyra för lägenhet, vilken använts som stadgivarande bostad i landskapet för den skattskyldige och hans familj, till den del hyran, sedan den minskats med erhållet bostadsbidrag och av underhyresgäster erlagda hyror, överstiger den enligt 2 mom. beräknad bostadshyran (hyresavdrag). Avdragsgill är likväl icke den del av nämnda hyra som överstiger 40 procent av den i 2 mom. avsedda totalinkomsten.

Bashyran för hyresavdraget utgör 15 procent av den totalinkomst som vid beskattningen fastställles för den skattskyldige och hans i lägenheten boende familjemedlemmar sammanlagt, dock så att sagda procenttal skall ökas med en procentenhet för varje fullt belopp av 1.000 mark, varmed totalinkomsten överstiger 15.000 mark.

Hyresavdrag tillåtes icke om lägenheten äges av bostadsaktiebolag, sammanlutning eller dödsbo, vari den skattskyldige eller i 2 mom. avsedd familjemedlem är aktieägare eller delägare, ej heller om någon av dem påföres förmögenhetsskatt för skatteåret.

Hyresavdrag kan av skattenämnden nedsättas eller helt förvägras då lägenheten delvis användes för annat än bostadsändamål. Samma prövningsrätt föreligger, där det kan påvisas att de i lägenheten boende har avsevärda inkomster som ej är skattepliktiga i landskapet.

Hyresavdrag skall göras innan grundavdraget fastställles.

10 §.

Med avvikelse från 37 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet utgör 3.000 mark det högsta inkomstbelopp, som i sin helhet skall avdragas såsom grundavdrag. Överstiger inkomsten 3.000 mark skall grundavdraget minskas med en procent för varje fullt belopp av 25 mark varmed inkomsten överstiger 3.000 mark.

Landskapsstyrelsen kan på anhållan av kommuns fullmäktige i kommun där skattebetalarna har låg medelinkomst nedsätta i 1 mom. nämnda inkomst- och avdragsgränser till lägst 2.000 mark.

För äkta makar fastställles ett gemensamt grundavdrag på grund av deras sammanlagda inkomst med tillämpning av inkomstgränser och avdragsbelopp, vilka är 50 procent högre än vad i 1 och 2 mom. föreskrives. Vardera maken beviljas hälften av det gemensamma grundavdraget. Avdrag eller del därav, som den ena maken ej kan tillgodogöra sig, skall avdragas från den andra makens inkomst. Vad i detta moment är stadgat skall äga tillämpning även om den ena maken saknar beskattningsbar inkomst. Grundavdraget fastställles dock skilt för varje make på sätt i 1 mom. stadgas vid beskattningen för det år under vilket äktenskapet ingåtts.

11 §.

Angående förlustutjämning mellan förvärvskällor i olika kommuner skall iakttagas vad därom är stadgat i landskapslagen den 25 juli 1969 om förlustutjämning vid kommunalbeskattningen (33/69).

12 §.

Angående uttaxeringen per skattöre stadgas i landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad (4/61) och i landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56).

-13-

13 §.

Denna lag tillämpas första gången vid den beskattning, som skall verkställas för år 1976.

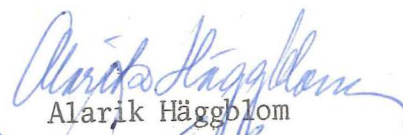
Genom denna lag upphäves landskapslagen den 18 juli 1956 om kommunalbeskattning i landskapet Åland (20/56) jämte senare tillkomna ändringar samt stadgandet i 5 § landskapslagen om understöd för studier vid läroverk i landskapet Åland till den del detsamma gäller skattefrihet för understödet.

Påföres skattskyldig på grund av denna lag skatt för inkomst som enligt tidigare gällande lag ej var skattepliktig eller beviljas han avdrag till lägre belopp än tidigare gällande lag medgivit, skall sistnämnda lag tillämpas vid beskattningen av 1976 års inkomster.

Mariehamn, den 24 februari 1976.

L a n t r å d

Lagberedningschef

Alarik Häggblom

Sune Carlsson.